

Svensk Förening för Vårdhygien

Påbyggnadsutbildning spol- och diskdesinfektorer

8

Kontroll och underhåll

ISBN 978-91-979918-4-1

INLEDNING

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen ska vården bedrivas med en god hygienisk standard. SOSFS 2011:9, tidigare 2005:12 (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete) ställer långtgående krav på systematik. Förebyggande underhåll av medicintekniska produkter är en viktig del av medicinteknisk verksamhet och ska säkerställa att vård och omsorg kan utföras på ett säkert och effektivt sätt.

Det är av största vikt att rengöringsprocessen är kontrollerad i spol- och diskdesinfektorer eftersom ordentlig rengöring av flergångsprodukter är förutsättning för att efterföljande desinfektion och eventuell sterilisering, ska kunna bli effektiv.

DAGLIGA KONTROLLER

SS-EN ISO 15883 ställer krav på att dagliga kontroller görs av både spol- och diskdesinfektorer. Till varje desinfektor ska det finnas dokumenterade rutiner för hur den dagliga kontrollen utförs och vad som ingår. Personal som utför kontrollen antecknar sitt namn och datum.

Som en viktig del i patientsäkerheten och för att kunna uppnå en kvalitetssäkrad instrumenthantering är de dagliga kontrollerna en nödvändighet.

LOGGBOK

Dokumenterade rutiner (loggbok) för handhavande av varje enskild spol- eller diskdesinfektor ska finnas. Loggboken ska innehålla följande: igångkörningsdatum, valideringsdokumentation, bruksanvisningar, årliga funktionskontroller, dagligt underhåll, felanmälningar och namn på ansvariga personer.

Avdelningschef eller motsvarande eller motsvarande ska se till att det finns en för ändamålet särskilt framtagen loggbok till varje spol- och diskdesinfektor.

UTBILDNINGСУNDERLAG

BILD 1: KONTROLL OCH UNDERHÅLL

BILD 2: VARFÖR UTFÖRA DAGLIGA OCH PROCESSANKNUTNA KONTROLLER? VEM UTFÖR DETTA?

Det är av största vikt för patientsäkerheten att medicintekniska produkter kvalitetssäkras. För att säkerställa rengörings- och desinfektionsprocessen i spol- eller diskdesinfektorn måste de dagliga kontrollerna alltid göras.

Även ur ett ekonomiskt perspektiv är det en vinst att kontrollera desinfektorerna så att dessa får en längre livslängd.

Det är alltid verksamhetens egen personal som gör de dagliga kontrollerna. Personalen skall ha fått en grundläggande utbildning om funktion, kontroller, placering av gods samt hur gods hanteras före och efter rengöring- och desinfektionsprocessen.

BILD 3: SPOLDESINFEKTOR

Det finns många olika modeller och fabrikat av spoldesinfektorer. Samma kontroller gäller för alla spoldesinfektorer.

BILD 4: SPOLDESINFEKTOR - DAGLIGA KONTROLLER

Se över att avloppet är fritt och att kammare, lucka och dörrpackning är som de ska. Kontrollera att dysor/spolmunstycken är rena samt att rörliga dysor/spolmunstycken lätt kan rotera. Torka av och rengör insats/insatser om det finns sådana. Gör en regelbunden kontroll av diskmedelsförbrukning, till exempel genom att veckovis markera med penna på dunken.

BILD 5: SPOLDESINFEKTOR - PROCESSANKNUTNA KONTROLLER

Processkontroll utförs efter varje process av verksamhetens egen personal och innefattar att:

- godset skall vara för ögat synligt rent,
- desinfektionstemperatur har uppnåtts (indikator/lampa),
- rätt process är vald.

Om något avviker så är det verksamhetens egen personal som ska åtgärda.

BILD 6: DOKUMENTERA

Dokumentera utförda kontroller och signera. Dokumentera även inträffade avvikelser/brister i loggbok, datera och signera.

BILD 7: DISKDESINFEKTOR

Det finns många olika storlekar, modeller och fabrikat av diskdesinfektorer. De minsta diskdesinfektorerna har bara ett diskplan och kan stå på en bänk eller stativ. Större diskdesinfektorer kan ha från 2 upp till 4-5 diskplan. De största diskdesinfektorerna används mest på operationsavdelningar och sterilcentraler. Oavsett diskdesinfektorns storlek, kapacitet och placering är de dagliga kontrollerna alltid lika viktiga.

BILD 8: DISKDESINFEKTOR - DAGLIGA KONTROLLER

Lyft upp bottensilen. Töm och rengör den.

Kontrollera att spolarmar kan rotera, är rätt vända och att samtliga spolhål är rena.

Torka av och rengör insats/insatser om det behövs.

Kontrollera att insatsen dockar ordentligt mot vattenanslutning.

Kontrollera att eventuella munstycken för rörformiga instrument är hela och rena.

Se över kammare, lucka och dörrpackning och kontrollera att allt är som det ska vara.

Kontrollera regelbundet förbrukningen av processkemikalier (disk- och sköljmedel) till exempel genom att veckovis markera nivån med penna på dunkarna.

BILD 9: DISKDESINFektor – PROCESSANKNUTNA KONTROLLER

Efter varje process ska verksamhetens egen personal kontrollera att:

- godset är för ögat synligt rent
- desinfektionstemperatur har uppnåtts (indikator/lampa)
- rätt process är vald
- bottensilen töms och rengörs vid behov

Om något avviker så är det verksamhetens egen personal som ska åtgärda.

BILD 10: DOKUMENTERA

Dokumentera utförda kontroller och signera. Dokumentera även inträffade avvikelser/brister i loggbok, datera och signera.

BILD 11: LOGGBOK

Varje spol- och diskdesinfektor ska förses med en loggbok. Denna loggbok ska vara kopplad till den enskilda spol- eller diskdesinfektorn. Avdelningen/enheten kan välja att göra en egen loggbok eller använda leverantörens loggbok.

BILD 12: LOGGBOKENS INNEHÅLL

Loggboken bör innehålla:

Valideringsdokumentation och dokumentation från UPQ (upprepad processkontroll), instruktioner och bruksanvisningar, årliga funktionskontroller av servicegivaren, checklistor för dagliga kontroller, felanmälan och reparationsarbeten, förteckning över utbildad personal och telefonnummer till ansvariga.

Det kan även vara en fördel att ha dokumenterat programval och eventuella ändringar i dessa och val av processkemikalier (disk- och sköljmedel).

REFERENSER

Att förebygga vårdrelaterade infektioner -Ett kunskapsunderlag. Underlag från experter. Stockholm, Socialstyrelsen 2006. ISBN: 91-85482-14-5. www.sos.se

Arbetsmiljöverket (2007) Desinfektion på arbetsplatsen: hantering, risker och regler. Andra upplagan. (utmärkt som uppslagsbok).

SIS TR Processer för rengöring, desinfektion och sterilisering – Validering och rutinkontroll inom vård och omsorg (under publicering).

LVFS 2003:11, Läkemedelsverkets föreskrifter om medicintekniska produkter.

SFS 2010:659, Patientsäkerhetslagen

Lagerhållning och transport av medicintekniska produkter med specificerad renhetsgrad till och inom hälso-, sjuk- och tandvård (FYFFE), 2008. www.sfvh.se Svensk Förening för Vårdhygien (under revidering inom SIS/TK 349/AG 3 - lager och logistik).

SFS 1982:763, Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

SOSFS 2011:9, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

SOSFS 2008:1, Användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården.

SS-EN ISO 15883, 1-6, <http://www.sis.se/>

Vårdhandbok. <http://www.vardhandboken.se/>

www.sfvh.sewww.theific.org

www.wfss.com

www.sis.se

[Logga in till e-nav via landsting och regionsavtal](#)

Via ett avtal mellan SKL och SIS finns tillgång till ett stort antal standarder i sin helhet inom hälso- och sjukvårdsområdet och ledningssystem.